

Eric Spruyt
23.09.2012

Notarissen die in het kader van de afwikkeling van een erfenis een akte (attest) van erfopvolging afleveren, moeten vanaf 1 juli 2012 vooraf een onderzoek instellen naar eventuele belastingschulden of schulden bij de sociale zekerheid. Erfgenamen kunnen voortaan ook pas het geld van hun erfenis opstrijken als zij eerst deze schulden en deze van de overledene betaald hebben. Een en ander is het resultaat van Programmawet (I) van 29 maart 2012, die op dit punt in werking trad op 1 juli 2012. Om snel uw banktegoeden gedeblokkeerd te krijgen, raden we u aan om meteen na het overlijden bij uw notaris langs te gaan.

Akte (of attest) van erfopvolging

Als een erfenis 'openvalt', heeft de bank de plicht elke erfgenaam correct, d.i. ten belope van zijn erfdeel, uit te betalen. Zij kan slechts 'bevrijdend' (lees: geldig) uitbetalen wanneer ze op de hoogte is van wie de erfgenamen in concreto zijn en wat hun precieze erfdeel is. Dit gebeurt via de voorlegging van een attest of akte van *erfopvolging*, vroeger gekend onder de benaming 'akte van bekendheid' (art. 1240bis, §1 B.W.). De erfgenamen kunnen voor de opmaak van dergelijk attest of akte terecht bij de ontvanger van successierechten of de notaris. In vele gevallen kan enkel de notaris een dergelijk attest of akte van erfopvolging afleveren. Dit is meer bepaald het geval als:

- a) de erfenis niet uitsluitend wordt vererfd via de wettelijke regels van het erfrecht,
- b) er onbekwame erfopvolgers zijn (bv. een minderjarige),
- c) er een testament is,
- d) er een contractuele erfstelling is (d.i. een gift tussen echtgenoten m.b.t. de toekomstige erfgoederen),
- e) er een huwelijkscontract is (art. 1240bis, §3 B.W.).

Meldingsplicht notaris (het 'bericht')

Notarissen (maar ook de ontvangers van successierechten) die door erfgenamen verzocht worden om een attest of akte van erfopvolging af te leveren, moeten met ingang van 1 juli 2012 verplicht een bericht sturen naar de fiscus en de Kruispuntbank Sociale Zekerheid om na te gaan of er in hoofde van de overledene of zijn erfgenamen geen achterstallen zijn.

Kennisgeving door de fiscus (de 'notificatie')

Zodra dit bericht de fiscus bereikt heeft, *kan* deze bij een aangetekende brief kennis geven van het bestaan lastens de overledene of een andere persoon vermeld in het bericht, van een fiscale of sociaalrechtelijke schuld. Deze kennisgeving moet gebeuren *vóór* het verstrijken van de twaaalfde werkdag na ontvangst van het bericht.

Wanneer tot kennisgeving van achterstallen wordt overgegaan, ontstaat een 'verbod' tot vrijgave van de financiële tegoeden van de overledene. Het systeem komt er op neer dat een erfgenaam het geld van zijn erfenis pas krijgt als hij eerst zijn eventueel nog openstaande belasting- of sociaalrechtelijk schulden heeft betaald of desgevallend deze van de overledene zelf.

EERST DE FISCUS, DAN PAS HET GELD UIT UW ERFENIS

Eric Spruyt
23.09.2012

In concreto

Hoe zal er concreet gehandeld worden? Er zijn diverse mogelijkheden:

- De houder van de tegoeden (de bank) gaat over tot een bevrijdende uitbetaling doordat de notaris (of ontvanger van successierechten) een attest of een akte van erfopvolging voorlegt waaruit blijkt dat er geen enkele schuld werd genotificeerd, noch lastens de overledene noch lastens diens erfgenamen.
- De bevrijdende uitbetaling vindt plaats op grond van een attest of akte van erfopvolging waarin bevestigd wordt dat de genotificeerde schulden inmiddels betaald werden.
- De notaris (of ontvanger van successierechten) kan ook een attest of akte van erfopvolging afleveren waarin gesteld wordt dat de financiële tegoeden kunnen worden vrijgegeven aan de erfgenamen (of hiermee gelijkgestelden), na betaling, door middel van de door de schuldenaar aangehouden fondsen, van de schulden waarvan de fiscus/Kruispuntbank Sociale Zekerheid kennis heeft gegeven.

Tip: ga zo snel mogelijk langs bij uw notaris!

Het is duidelijk dat de nieuwe regeling een vertragend effect heeft. Al is het maar door het feit dat de notaris de fiscus moet verwittigen en vervolgens een wettelijke wachttermijn van minstens 12 werkdagen in acht moet nemen voor het attest of de akte van erfopvolging kan afgeleverd worden. En als er dan schulden opduiken, moet hiervoor ook een oplossing gevonden worden. Om na een overlijden als erfgenaam snel uw banktegoeden gedeblokkeerd te krijgen, **raden we u aan om meteen na het overlijden bij de notaris langs te gaan**. Door hem meteen volgende documenten en informatie te bezorgen, kan hij snel aan de slag:

- a) overlijdensattest van de overledene,
- b) indien deze gehuwd was: zijn trouwboekje en huwelijkscontract,
- c) eventueel testament,
- d) identiteitsgegevens van alle erfgenamen (kopie van hun identiteitskaart, trouwboekje, huwelijkscontract),
- e) mededeling van het btw-nummer indien de overledene of één van zijn erfgenamen btw-plichtig is (want dan moet de notaris ook onderzoeken of deze geen btw-schulden hebben)

Opmerking: wenst u na het lezen van deze tekst meer concrete informatie? Jammer genoeg kan Berquin Notarissen cvba u niet via e-mail adviseren. U kunt eventueel wel telefonisch een afspraak maken met één van onze juristen of notarissen.